

МИРОСЛАВА ПАШИЋ – ГАГОВИЋ

НА ПОЧЕТКУ БЕШЕ ЕВА
(ЖЕНЕ БИБЛИЈЕ)

Библиотека
EX CORDE

Уредник
Јован Оташевић

Слика на корици
Рафаел: „Први грех” (деталј)

Рецензенти

проф. др Обрад Станојевић
проф. др Илија Мисаиловић

Књигу ојремио
Душан Солујић – Соле

Сину Александру

МИРОСЛАВА ПАШИЋ – ГАГОВИЋ

НА ПОЧЕТКУ БЕШЕ ЕВА

(ЖЕНЕ БИБЛИЈЕ)

2. издање

Горњи Милановац, 2021.

ПРЕДГОВОР

ЖЕНА У ВРЕМЕНУ

„И Госїод Бої ѿступи ѿврг сан на Агама, ѿе засїе, ѿа му узе једно ребро, и мјесто ѿојуни месом... и Госїод Бої створи жену од ѿої ребра, које узе Агаму, и доведе је к Агаму...”

Постоји, наравно, пуно завршених и незавршених прича, књига, слика, скулптура, композиција, порука... које сведоче о присуству и важности жена у друштву. Постоје и научна истраживања која статистичким методама мишљења жена и мишљења о женама претварају у број. Све то само сведочи о сложености и тајновитости природе жене. Често је лакше стварати дела о жени, него бити жена и живети властиту природу са објективним и на различите начине наметнутим ограничењима, а притом сањати своје снове и желети своје жеље.

Да ли се икада запитамо шта се дешава са нашим сновима, жељама и надама када осећања претворимо у догађаје и аутентичност трапимо за слику о себи и оно што се очекује од нас? Да ли нам време у коме живимо, или времена у којима су живеле неке друге Жене, то допушта? И коме се пожалити? Коме поверовати? Да ли и где ће нас одвести борбе и покрети који прате различите струје, политичких, верских и научних система? Како осадашњити и осмислити искон-

ске чежње и не допустити да се у срца увуку страхови а привремени системи вредности у ум? Како сачувати властито достојанство у метежу свакодневнице и допринети неговању и поштовању туђег достојанства?

Одговоре на ова и друга питања, Мирослава Пашић–Гаговић тражи у Библији. И не само да их тражи, већ на систематичан начин представља читаоцима у другом, допуњеном издању књиге ЖЕНЕ БИБЛИЈЕ. Иако се бави превасходно женама у Библији, ауторка описује време и амбијент у коме оне живе. Ту налазимо поглавље о Еви, Сари, Чуваркама племенске чистокрвности (Тамара, Дина, Лотове кћери...), о женама Мојсијевог и царског доба, времена судија.

Без жене, свет не би био целовит. Жена је круна Божјег стваралачког чина. Та чињеница је на јасан и непосредан начин понуђена читаоцима. Ева, Сара, Ребека, Дебора, Рута, Јудита, Јестира или мудра Витсавеја, свака у својој улози и причи, постоје и данас учећи нас кроз сведочанства библијских порука.

„Жена мила добија часи“, каже мудри Соломон, но јасно је да није лако бити мио у свим приликама. Описи искушења и универзалних ситуација, без обзира на место и време, чине ову књигу, не само занимљивом и поучном, већ је претварају у својеврсни приручник у коме Мирослава Пашић–Гаговић једноставним описима сажима и сагледава библијске текстове са освртом на положај жене.

О Жени је потребно размишљати, говорити, писати и користити различите форме како би се скренула пажња и изрекле речи хвале за све оно што су знане и незнане Жене урадиле, односно могле и желеле да ураде. Понекад је лакше подносити свакодневницу уз свест о томе да нисмо

сами ни у патњи ни у радости. Понекад је потребно подсетити се да је живот много шира и комплекснија слика од нашег личног доживљаја. У том смислу лепо је имати сведочанства која трају у времену. Ова књига је управо допринос томе.

Маријана Ајзенкол

ПОСЛЕДЊА БОЖАНСКА КАРИКА

Ни после многих миленијума човековог овоземаљског хода наука није поуздано утврдила ни време, а поготову начин, постанка прачовека. Дарвинова теорија еволуције је превазиђена, односно научно никад није потврђена. (1) И савремени експерименти у циљу вештачког стварања микрокосмоса и даље су само амбициозни покушаји.

А човек је, од кад је света и века, покушавао да одгонетне како, где и када се појавио његов *први примерак*. Свога прародитеља одвајкада је тражио у свему око себе – у животињама, птицама, биљкама, груменима земље... Али, без обзира на ту његову праисконску безмерну упорност и жељу, сва трагања ове врсте остајала су јалова. Зато је и разумљиво што су и на ово питање, као и на сва она без *оппиљивој* одговора, наши давни преци одговор углавном *налазили* у надљудским праузроцима – божанствима. Древни људи су, наиме, готово у свему видели вољу неког (нечег) силног и невидљивог – дух који управља свим и свачим, па и њиховим постанком и судбином. Зато је вера у богове и њихове чудотворне моћи било *објашњење* свега онога чему се није знало неко друго, поузданије објашњење. То потврђују и бројни ми-

тови различитих народа, времена и цивилизација, а који приповедају о настанку света и човека. Све те давнашње приче о постанку света су само донекле различите, односно варирају у неким појединостима. Међутим, кад је у питању настанак човека, рекло би се да се сви митови, без обзира на место и време њиховог настанка, слажу у једном – човека су створили богови, односно Бог.

Па тако, све давне приче, свих народа и свих цивилизација, почињу од почетка свих почетака – од постанка света. И Библија, најчитанија и највише превођена књига свих времена, почиње истом тематиком – *Књигом постојања*. (2)

Иако монотеистичка, јеврејска религија је, у начелу, прихватила *шумачења* хиљадама година старијих многобожачких веровања да је (су) Бог (богови) створио(ли) свет из хаоса, а човека од глине или *праха земаљског*. Тако је, вели Библија, и старојеврејски Бог (3), после петодневног стварања света, биљака и животиња, шестог дана створио човека *по облицију својему*. Тај први човек – Адам, коме је Бог и име наденуо, (4) сачињен је од *праха земаљског* у који је Бог удахнуо *дух живојни*.

„И створи Господ Бој човјека од праха земаљског, и дуну му у нос дух живојни; и поста човјек душа жива.“, пише у Библији.*

А када је, како и од чега створена прва жена?

То је питање на које чак ни Библија не даје ни прецизан нити доследан одговор. Тако, у *Књизи постојања*, најпре пише: *„И створи Бој човјека по облицију Божијему створи га, мушко и женско створи их... И блајослови их Бој, и рече им Бој: рађајте се и множиће се, и најуниће земљу, и владајте њом...“*

---

* Сви цитати библијског текста узети су из *„Старој заједнице“* по преводу Буре Даничића. Издање: Британско и инострано библијско друштво, Београд